

Louis Cleef (Mineral Wool Association):

'Brandgevaar mag geen rem zetten op opmars van zonnepanelen'

De (on)verzekeraarbaarheid van gebouwen met zonnepanelen houdt niet alleen de zonne-energiesector bezig, maar ook fabrikanten van isolatiematerialen. Brancheorganisaties van de verschillende typen isolatiematerialen staan daarbij lijnrecht tegenover elkaar. De redactie van Solar Magazine ging in gesprek met Louis Cleef, voorzitter van de werkgroep Brandveiligheid bij de Mineral Wool Association (MWA), mede naar aanleiding van een eerder interview met Stybenex, de branchevereniging van Nederlandse fabrikanten van piepschuimproducten zoals geëxpandeerd polystyreen (eps), en haar lid Kingspan Unidek.

De MWA is het samenwerkingsverband van Nederlandse en Belgische producenten van glaswol en steenwol, ook wel minerale wol genoemd. 5 grote fabrikanten – Owens Corning FOAM-GLAS, Isover Saint-Gobain, Knauf Insulation, ROCKWOOL en URSA – zijn lid van de organisatie.

Wat is volgens u de achtergrond van de huidige problematiek bij het verzekeren van gebouwen met zonnepanelen?

'De uitrol van zonnepanelen wordt geremd door zorgen over brandveiligheid. Verzekeraars zijn structureel voorzichtiger geworden om gebouwen met zonnepanelen te verzekeren. Dit is een zorgelijke trend, omdat dit de opmars van zonne-energie en daarmee de realisatie van de klimaatdoelen in de wielen rijdt. Het bekendste voorbeeld is de discussie over het ijsstadion Thialf in Heerenveen. Dit is lastig te verzekeren door het gebruik van eps-isolatiemateriaal in combinatie met zonnepanelen. De schaatshal is een voorbeeld van een trend die zich in 2020 heeft voltrokken: voor verzekeraars is de combinatie van brandbaar isolatiemateriaal en zonnepanelen te risicovol. Door dakinstallaties wordt het risico op brand groter, en brandbare isolatie levert

een bijdrage aan de branduitbreiding en mogelijke branddoorslag naar binnen. Met name dat laatste zorgt voor grote gevolgschade. De toepassing van brandwerende materialen kan de risico's op brandschade in belangrijke mate beperken.'

Toch zijn er in Nederland nog geen regels die gebruik van brandwerende isolatiematerialen verplichten...

'Sinds de brand in de Londense Grenfell-toren in 2017 is Europa op scherp gesteld voor de risico's van brandbare isolatiematerialen. Mede door het gebruik van brandbare materialen aan de gevel kon de brand in Londen doorslaan naar een groot aantal woningen, met 71 doden als gevolg. Sinds die brand hebben veel landen hun regelgeving aangescherpt. 14 Europese landen hebben hun wetgeving aangepast en verplichten nu het gebruik van onbrandbare isolatiematerialen in hoogbouw. Dat is brandklasse A2 of hoger (red. zie kader). Nederland is 1 van slechts 3 landen in Europa die dergelijke regelgeving niet heeft op dit moment. Daardoor mogen brandbare isolatiematerialen van brandklasse B nog toegepast worden in hoogbouw. Verzekeraars zijn echter wel structureel voorzichtiger geworden.'

U zet zich als brancheorganisatie voor minerale wol af tegen andere isolatiematerialen. Is dat niet als een slager die zijn eigen vlees keurt?

'Ik snap die vraag, maar wij willen vooral het eerlijke verhaal vertellen. En ja, eps is brandvertragend gemodificeerd, dat voorkomt uiteindelijk echter niet branduitbreiding en branddoorslag. Door middel van de modificatie wordt enkel voldaan aan wet- en regelgeving. Die is gericht op het veiligstellen van mensen door vluchtveiligheid te garanderen, maar in de regelgeving blijft de beperking van gevolgschade aan het gebouw achterwege. Schadebeperking en bedrijfscontinuïteit zijn namelijk geen doelstellingen van publieke regelgeving, zoals vastgelegd in het Bouwbesluit. Voor verzekeraars is dit aspect van brandveiligheid juist van levensbelang. Niet voor niets stelden het Verbond van Verzekeraars en Brandweer Nederland vorig jaar in een brief aan de Tweede Kamer dat "binnen het Bouwbesluit én aanvullende brandveiligheidsstandaarden er meer aandacht moet komen voor de brandbaarheid en de branduitbreidingskans van een gebouw en de risico's voor kwetsbare groepen gebruikers, waar nu nog vooral alleen de vluchtveiligheid het uitgangspunt is". Hierbij moet ▶

‘dus ook worden gekeken naar mogelijke schade aan maatschappij, milieu en bedrijvigheid.’

Wat zijn volgens u de gevolgen en mogelijke schade?

‘Gelukkig zijn er nog geen slachtoffers gevallen als gevolg van een brand in een zonne-energie-installatie, maar gebouwen geïsoleerd met brandbare isolatiematerialen zijn zeer moeilijk te blussen. Dat is een grote uitdaging voor de brandweer én levert grote schade op aan het gebouw zelf. Wij verwijzen hiervoor naar een recente publicatie van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) “Een internationale verkenning naar fysieke veiligheidsaspecten van de energietransitie” waarin wordt geconcludeerd dat bepaalde isolatiematerialen zoals kunststofschuim vatbaarder zijn voor brand dan andere materialen. Bij experimenteel onderzoek uitgevoerd door de Technische Universiteit Denemarken (DTU) moest een test met zonnepanelen in combinatie met eps-isolatie vroegtijdig worden geblust om de mock-up te beschermen. De publicatie van het IFV, in combinatie met het onderzoek van de DTU, laten ons inzien zien waarom verzekeraars terughoudend zijn in het verzekeren van gebouwen die zijn geïsoleerd met brandbaar materiaal.’

Stybenex en Teun van Schadewijk van Kingspan Unidek stellen in de september 2020-editie van Solar Magazine dat er bij een deskundige installatie geen reden is voor hoge verzekeringspremies voor gebouwen met zonnepanelen en specifieke isolatiematerialen. Onderschrijft u die stelling?

‘In het bewuste artikel stelt Van Schadewijk ook dat eps of polyisocyanuraat (pir) in veel gevallen de enige isolatieoptie is voor daken, omdat bijvoorbeeld minerale wol te zwaar zou zijn voor sommige dakconstructies. Die opmerking ligt ons inziens iets genuanceerder. Het grootste aandeel van daken geschikt voor zonnepanelen betreft die van grondgebonden woningen en laagbouw appartementen. Dat zijn circa 7 miljoen daken en dat deze worden uitgevoerd met brandbare isolatie is voor verzekeraars niet zo'n probleem. De gebouwschade die door kortsluiting in de pv-installatie kan ontstaan, is vooral voor de eigenaar van de woning of het appartement een probleem. Niet voor verzekeraars, aangezien een dergelijke verwachte schade past binnen hun acceptatiebeleid. Waar het verzekeraars om gaat, zijn de daken en gevels van utiliteits-

en appartementsgebouwen hoger dan 13 meter. Dat zijn circa 1,5 miljoen gebouwen met een hogere vastgoedwaarde per vierkante meter. Het zijn onder andere ook die bedrijven en gebouwen waar door verzekeraars sprinklers worden geëist. Een installatie die net als zonnepanelen en minerale isolatie een extra gewicht

De 7 Euro-brandklassen en isolatiemateriaal

De Europese Unie kent sinds het kalenderjaar 2003 een universeel classificatiesysteem voor bouwproducten: de Euro-brandklassen. Er zijn 7 Euro-brandklassen: A1, A2, B, C, D, E en F. Hierbij hoort een onbrandbaar product thuis in de hoogste klasse (A1). Een uiterst brandbaar product komt in de laagste klasse, ofwel in klasse F. Een niet getest product valt eveneens in klasse F.

Minerale isolatieproducten worden door het Verbond van Verzekeraars in de brochure ‘Brandgedrag van isolatiematerialen’ als nagenoeg onbrandbaar bestempeld en vallen in de Euroklassen A1, A2 en B.

Polystyreenschuim (eps) kenmerkt zich volgens het Verbond van Verzekeraars doordat het naast de brandbaarheid ook druppelvorming veroorzaakt. Dit kan volgens het verbond leiden tot een snellere branduitbreiding. Ook de polyurethaanschuimen (pur) worden als behoorlijk brandbaar getypeerd en kunnen eveneens bijdragen aan branduitbreiding. Polyisocyanuraatschuimen (pir) zijn minder gemakkelijk te ontsteken, maar net zo brandbaar als pur.

Het Verbond van Verzekeraars pleit ervoor om bij de isolatie van gebouwen bij voorkeur onbrandbaar materiaal te gebruiken dat valt in de Eurobrandklasse A1 of A2.

toekent aan de dakconstructie. Waarbij de extra kilo's minerale isolatie net als een sprinklerinstallatie een positieve bijdrage leveren aan het verlagen van het risico op een total loss.’

Welke garanties worden er door fabrikanten afgegeven met betrekking tot het gebruik van minerale isolatie in combinatie met zonnepanelen?

‘Minerale isolatiematerialen voldoen aan een hoge standaard en zijn voorzien van testcertificaten die de prestaties aantonen met betrekking tot brandwerendheid, beloopbaarheid, drukvastheid, waterdichtheid en thermische eigenschappen. Voor verzekeraars zijn deze garanties in combinatie met het voldoen aan de verwerkingsvoorschriften van de betreffende fabrikant meer dan voldoende, zodat een dak ook zonder het DAKMERK-keurmerk toch onder de opstalverzekering valt. Een commercieel keurmerk is in een dergelijk geval ondergeschikt.’

Tot slot, waar ligt volgens u de oplossing bij de huidige problematiek?

‘Op dit moment is het normalisatie-instituut NEN bezig met het opstellen van een nieuwe norm – met de titel ‘brandveiligheid PV-panelen in en op de gebouwschil’ – en als MWA dragen wij hieraan bij. Wij zijn overtuigd dat bij verschillende soorten isolatiemateriaal een veilige toepassing van zonnepanelen mogelijk moet zijn; afhankelijk van het risico. Met andere woorden: indien men conform het Bouwbesluit alleen wil voldoen aan een vluchtveilig gebouw en het gebouw is verzekeraar, is brandbare isolatie in dat geval een optie. Dat de verzekeringspremie daarbij hoger uitvalt, komt dan op het bordje van de eigenaar. In alle andere gevallen – onder andere als het gaat om schadebeperking en bedrijfscontinuïteit, heeft toepassing van onbrandbare isolatie met minimaal brandreactie klasse A2 de voorkeur.’

